

Choceňský zpravodaj

duben 2009

Proč už tu nejsou ?

Kdy a proč na Choceňsku vymřeli brouci roháčí?

Roháč obecný (*Lucanus cervus*) je náš největší brouk. Samec se od samičky odlišuje mohutnými kusadly, která dala české jméno. Každý, kdo se někdy s tímto druhem setkal, ho mohl jen stěží zaměnit s jiným druhem. Ten, komu se poštěstilo vidět toto mohutné (až 9 cm velké) zvíře letět, hovoří o malém vrtulníku. Sledovat souboje samců patří také mezi velké zážitky.

Dospělí brouci žijí pouze necelý rok a živí se mizou vytékající ze stromů. Vývoj larev (připomínají ponravy chroustů) je víceletý (zpravidla 4-6 let) a vyvíjí se v mrtvém dřevě (zpravidla dubů), kuklí se v zemi blízko dřeva a kukelná kolébka může být velká jako pěst.

Roháč obecný patří mezi celoevropsky ohrožené druhy. Přitom jeho stanovištní

nároky nejsou nikterak vysoké. Nutná je přítomnost mrtvého dřeva, postačí i pařezy. Je však vázán především na světlé nížinné doubravy. A právě absence světla v dnešních lesních porostech bude zřejmě hlavním důvodem proč tento broučí skvost na Choceňsku (a nejen zde) pravděpodobně vymřel. Dnešní krajina se totiž z pohledu brouků (ale i jiných bezobratlých, například motýlů) příliš drasticky mění. Z původní pestré mozaiky různorodých stanovišť zbyly rozsáhlé stejnorodé celky – např. obrovské lány kukuřičných polí či rozsáhlé smrkové monokultury jsou pro většinu bezobratlých (snad vyjma škůdců) pouští, kde nemohou žít. Broukům schopným migrovat sotva několik kilometrů neumožňují najít vhodná stanoviště.

Roháč se ještě v 60. letech vyskytoval na Choceňsku na více lokalitách. To

dosvědčují brouci ve sbírkách Orlického muzea či zprávy entomologů K. Poláčka a S. Laibnera. Brouk se vyskytoval např. v Pelinách, U Prokopa, na Hlavačově, v Dívčích dolech či u nedalekého Dvořiska, Újezdu a v Bošínské oboře. Sám si pamatuji (ještě jako dítě v 80. letech) nález samičky u evangelického hřbitova, kam mohla zaletět například z Tocháčkova kopce.

Podíváme-li se na zmíněné lokality dnes, může nám to leccos o zmizení brouka napovědět. Jako příklad může posloužit Tochajda, která v 80. letech připomínala lesopark a byla pěkným místem na procházku či pro dětská dobrodružství. Pokud na ní dnes vůbec zavítáme, přičemž musíme překonat rušnou silnici, můžeme vidět, jak rychle zarůstá. Jen po pěšině nahoru k sadu se již skoro nedá

projít. Dnešní krajina se totiž dá z pohledu saproxylického (vázaného na mrtvé dřevo) brouka charakterizovat stručně: Stromy z volné krajiny mizí a v lese jich je zase příliš mnoho. Jinými slovy osluněné staré stromy jsou v krajině vzácností a v hustých lesích je nenajdeme vůbec.

Naděje umírá poslední, tak pokud by se někomu přece jen podařilo roháče najít, zprávu uvítám na e-mailu: jakub.sruby@seznam.cz. Pokud byste se chtěli o ochraně hmyzu dozvědět více, je možné navštívit www.elateridae.cz či mapovat druh v celé republice na www.biolib.cz, kde je také pro zájemce spousta fotografií živočichů, hub a rostlin.

Jakub Horák, Sruby

Z choceňských škol

OA Choceň

OA

Obchodní akademie Choceň na studentské konferenci v Ostravě

Čtyři studenti naší školy, jako jediní z Čech, měli možnost účastnit se během prvního březnového týdne poměrně unikátní dvoudenní studentské konference

v ostravském Gymnáziu Olgy Havlové. Již čtvrtým rokem zde probíhají akce zaměřující se na prohloubení znalostí o dějinných událostech a zvratech naší moderní historie. Tým učitelů zmíněného gymnázia připravil tentokrát rozsáhlé kolokvium na téma – Československo v době normalizace.

Sedmdesátá a osmdesátá léta 20. století nám byla předvedena pomocí dobových dokumentů, filmů, přednášek či besed